

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 5 grudnia 2023 r.

Pozycja 336

POSTANOWIENIE z dnia 5 października 2022 r. Sygn. akt Ts 253/21

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Wojciech Sych,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej M.J. o zbadanie zgodności:

art. 187 § 1 pkt 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.), z art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania skardze konstytucyjnej dalszego biegu.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 6 października 2021 r. (data nadania) M.J. (dalej: skarżący), reprezentowany przez pełnomocnika z wyboru, wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia na tle następującego stanu faktycznego.

Skarżący wniósł 27 sierpnia 2020 r. do Sądu Okręgowego w K. pozew o ochronę dóbr osobistych i zapłatę zadośćuczynienia w kwocie 100.000 zł. Pismem z 8 września 2020 r. sąd wezwał skarżącego do uzupełnienia braków formalnych i fiskalnych pozwu m.in. przez oznaczenie daty wymagalności roszczenia pieniężnego we wskazanej wyżej wysokości. W odpowiedzi na wezwanie skarżący wniósł w terminie pismo procesowe.

Zarządzeniem Przewodniczącego w Sądzie Okręgowym w K. z 7 października 2020 r. (sygn. akt [...]) dokonano zwrotu pozwu. W uzasadnieniu wskazano, że skarżący nie uzupełnił wszystkich braków formalnych pozwu, do których został zobowiązany przez sąd. Skarżący nie wskazał przede wszystkim daty wymagalności dochodzonego roszczenia pieniężnego z tytułu zadośćuczynienia.

Postanowieniem z 31 sierpnia 2021 r. (sygn. akt [...]) Sąd Apelacyjny w K. I Wydział Cywilny oddalił zażalenie skarżącego.

Prezes Trybunału Konstytucyjnego zarządzeniem z 4 listopada 2021 r. (doręczonym skarżącemu 15 listopada 2021 r.), wydanym na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393), wezwał skarżącego do usunięcia braków formalnych skargi konstytucyjnej przez: 1) podanie, czy od wskazanego w skardze konstytucyjnej ostatecznego

orzeczenia został wniesiony nadzwyczajny środek zaskarżenia (wraz z czterema kopiami); 2) doręczenie odpisów lub kopii poświadczonych za zgodność z oryginałem wszystkich załączników złożonych wraz ze skargą konstytucyjną (za wyjątkiem załącznika zawierającego zażalenie z 10 kwietnia 2021 r.).

Skarżący odniósł się do zarządzenia w piśmie z 19 listopada 2021 r. (data nadania) oraz przesłał wskazane powyżej dokumenty.

Formułując zarzut niezgodności z Konstytucją art. 187 § 1 pkt 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; w skardze błędnie wskazany jako ust. 1¹) skarżący wskazał jedynie, że sposób, w jaki został zastosowany ten przepis, doprowadził do pozbawienia go prawa do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji).

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 61 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. z 2019 r. poz. 2393; dalej: u.o.t.p.TK), skarga konstytucyjna podlega wstępnemu rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym. Służy ono wyeliminowaniu – już w początkowej fazie postępowania – spraw, które nie mogą być przedmiotem merytorycznego rozstrzygnięcia. Trybunał wydaje postanowienie o odmowie nadania skardze dalszego biegu, gdy nie spełnia ona określonych przez prawo wymagań lub jest oczywiście bezzasadna.

2. Skarżący zakwestionował art. 187 § 1 pkt 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, ze zm.; dalej: k.p.c.), który stanowi, że pozew powinien czynić zadość warunkom pisma procesowego, a nadto zawierać oznaczenie daty wymagalności roszczenia w sprawach o zasądzenie roszczenia.

3. Skarga konstytucyjna jest szczególnym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności lub praw. Musi spełniać wymagania, które zostały określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji, a doprecyzowane w przepisach ustawy o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym. Zgodnie z tymi regulacjami skarga powinna spełniać wymogi pisma procesowego, a nadto zawierać m.in. uzasadnienie zarzutu niezgodności kwestionowanego przepisu, będącego podstawą ostatecznego rozstrzygnięcia, ze wskazaną konstytucyjną wolnością lub prawem. Zarzuty sformułowane w skardze muszą uprawdopodobniać niezgodność z Konstytucją kwestionowanej regulacji, co oznacza konieczność wywiedzenia z zaskarżonych przepisów określonej normy, wskazanie właściwych wzorców konstytucyjnych wyrażających prawa podmiotowe przysługujące osobom fizycznym bądź prawnym i – przez porównanie treści wynikających z obu regulacji – wykazanie ich wzajemnej niezgodności.

4. Skarżący, uzasadniając zarzuty skargi wskazał, że sposób zastosowania zakwestionowanego art. 187 § 1 pkt 1¹ k.p.c. doprowadził do pozbawienia go prawa do sądu. Argumentacja skarżącego stanowi w zasadzie polemikę z zasadnością działań podejmowanych w jego sprawie przez sądy. W jego ocenie bowiem, w okolicznościach tej konkretnej sprawy, określenie daty wymagalności roszczenia było „zbędne i niemożliwe”.

4.1. Trybunał przypomina, że ocena wykładni i stosowania prawa przez sądy nie może stanowić przedmiotu postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym, ponieważ nie należy to do jego kompetencji. Jedynie w sytuacji, gdy utrwalona i konsekwentna praktyka stosowania prawa w sposób bezsporny ustaliła wykładnię danego przepisu prawnego, a jednocześnie przyjęta interpretacja nie jest kwestionowana przez przedstawicieli doktryny, to przedmiotem kontroli zgodności z Konstytucją jest norma prawna dekodowana z danego

przepisu zgodnie z ustaloną praktyką (zob. postanowienie z 19 lipca 2005 r., sygn. SK 37/04, OTK ZU nr 7/A/2005, poz. 87 i powołane tam orzeczenia). Jak wyjaśnił ponadto Trybunał Konstytucyjny, „stałość, powtarzalność i powszechność praktyki sądowej może nadawać kwestionowanemu unormowaniu w sposób stały i powszechny określone znaczenie, podlegające następnie kontroli [zgodności z Konstytucją]. Stałość i powszechność praktyki, wynikającej z odczytywania przepisów w sposób niekonstytucyjny, powoduje bowiem nadanie samym przepisom trwałego i niekonstytucyjnego znaczenia. (...) Ujawnienie (...) zależności pomiędzy sferą stanowienia i stosowania prawa wymaga jednakże każdorazowo stwierdzenia, czy w istocie rzeczy mamy do czynienia z taką właśnie powtarzalną i powszechną metodą wykładni określonego przepisu – unormowania” (zob. postanowienie z 21 września 2005 r., sygn. SK 32/04, OTK ZU nr 8/A/2005, poz. 95).

4.2. Z argumentacji skarżącego nie wynika, aby przedmiotem skargi uczynił on trwałą i ustaloną wykładnię zakwestionowanego przepisu. Zarzut skargi dotyczy bowiem sposobu, w jaki w jego sprawie został zastosowany art. 187 § 1 pkt 1¹ k.p.c. Takie określenie niezgodności z Konstytucją wyłącza możliwość rozpoznania skargi konstytucyjnej. Trybunał w swoim orzecznictwie wielokrotnie wypowiadał się na temat niedopuszczalności skargi konstytucyjnej jako skargi na stosowanie prawa, a nie na przepis. „Zgodnie z linią orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego, skarga konstytucyjna nie może być skargą na stosowanie prawa, a Trybunał nie jest kolejnym w toku instancji organem legitymowanym do badania prawidłowości wydanego rozstrzygnięcia” (zob. postanowienie TK z 29 listopada 2010 r., sygn. SK 8/10, OTK ZU nr 9/A/2010 poz. 117).

5. Podsumowując, Trybunał wskazuje, że skarżący wadliwie określił przedmiot skargi – uczynił z niego pozostające poza kognicją Trybunału stosowanie prawa. Pociąga to za sobą brak spełnienia podstawowych przesłanek skargi konstytucyjnej – odnoszących się do prawidłowego określenia jej podstawy – przewidzianych w art. 79 ust. 1 Konstytucji oraz w art. 53 ust. 1 u.o.t.p.TK.

Z tych przyczyn Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p.TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.